

Vyjádření k diplomové práci Martina Rataje „Lima: problémy růstu latinskoamerické metropole“

Téma diplomové práce bylo s autorem konzultováno na počátku roku 2012. Jeho specifikace souvisí jednak se zájmem diplomanta o problematiku urbanizace a všech souvisejících aspektů růstu latinskoamerických metropolitních oblastí a jednak s tím, že hlavní město Peru měl možnost sám navštívit. Cílem práce byla charakteristika proměny tradiční kreolské metropole s pečeti bohaté koloniální minulosti do dnešního živelně rostoucího velkoměsta pod vlivem masové imigrace původního obyvatelstva z horských oblastí And. Podle představ školitele měl autor propojit tradiční historiografii s metodickými přístupy sociální geografie, respektive sociologie.

Tyto stanovené cíle Martin Rataj podle mého názoru splnil. Vyšel z bohaté literatury, která se dotýká rozmanitých vědních oblastí – historie, politologie, sociologie, sociální geografie, životního prostředí či fyzické geografie. Z celkem 65 citovaných titulů je přitom 55 zahraničních. Práce má podle mého názoru logickou vnitřní strukturu. Autor v úvodní pasáži nejprve charakterizuje obsah jednotlivých kapitol práce, přičemž zdůrazňuje jejich vzájemnou provázanost. Poté nastiňuje hlavní etapy vývoje Limy od jejího založení do současné doby a připomíná specifika její geografické polohy vzhledem ke geologickým a klimatickým podmínkám.

Následující kapitola patří ke stěžejním částem práce. Autor se zabývá problematikou vnitřní peruánské migrace, především z venkovských oblastí do měst, resp. metropolitní oblasti Limy. Všímá si dále jednotlivých historických fází migračního procesu a snaží se objasnit jeho příčiny a rovněž sociální, kulturní a politické důsledky. V této souvislosti oceňuji autorovu velice kvalitní charakteristiku chudinských čtvrtí *pueblos jóvenes*, s nimiž se mohl při svém pobytu osobně seznámit. Kvalitě této kapitoly prospělo rovněž využití stěžejní literatury k tomuto tématu. Pozitivně hodnotím rovněž poznatek autora, kdy dává do souvislosti problematiku urbanizace s vysokou mírou centralizace státní správy v Peru a zanedbáním problematiky rozvoje venkova.

Velmi zajímavé poznatky přinesl diplomant i v následujících kapitolách, které se týkají negativních důsledků živelného růstu metropole Limy, především s ohledem na růst kriminality, segregaci obyvatelstva v různých částech města, zánikem veřejného prostoru, problémy s dopravou a znečištěním životního prostředí. Cenné je rovněž pojednání o seizmickém nebezpečí, které je dalším limitním faktorem současného rozvoje velkoměsta.

Za velmi vydařenou považuji kapitolu o fenoménu chudoby obyvatel a jeho ekonomickém pozadí. Autor zasazuje tento problém do širokého rámce ekonomického a politického vývoje peruánské společnosti. Uvádí zde rovněž názory několika světových autorů na rozvojovou problematiku, resp. roli ekonomických a sociálních nerovností v rozvoji země.

V závěrečném shrnutí uvádí autor nejdůležitější aspekty rozvoje hlavního města Peru, přičemž přesvědčuje o tom, že načerpal hluboké poznatky z odborné literatury a dokáže je

vhodně interpretovat. Zejména si pak cením schopnosti diplomanta nacházet vzájemné souvislosti mezi příčinami a důsledky migrace, respektive jednotlivými aspekty růstu Limy a společensko-politického vývoje Peru.

Celkově považuji diplomovou práci Martina Rataje za velmi kvalitní a doporučuji autorovi přípravu publikace do odborného geografického časopisu.

Navržené hodnocení práce: výborně.

V Praze, 4.9. 2013

Prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc.
školitel